

Amiral dr. Gheorghe MARIN:

UN PROCES CONTINUU

– Domnule amiral, ați făcut parte din delegația care a reprezentat România la Summitul de la București. Comunicatul final conține referiri substanțiale cu privire la transformarea Alianței. Continuarea acestui proces – convenit la reuniunile anterioare – va fi în atenția autorităților militare și civile din statele aliate. Care sunt elementele definitorii ale transformării NATO ce își pun amprenta și pe reformele din armatele aliate?

– Procesul inițiat pentru transformarea Alianței reprezintă o necesitate firească ce decurge din schimbările fundamentale ale mediului de securitate de după 1990, precum și din noile orientări strategice ale Alianței. La momentul actual, NATO se află în plin proces de transformare atât din punct de vedere politic, cât și militar, fiind angajată, în același timp, într-un efort operațional fără precedent. Participarea Alianței la un număr tot mai mare de misiuni, cele mai multe dintre ele diferite de cele de tip Articol 5 (apărare colectivă), a presupus o „reinventare” a NATO, proces care acoperă un spectru larg, începând cu dimensiunea conceptuală și doctrinară și terminând cu instrumentele de tip militar ale NATO.

Precizez că nu putem vorbi de transformarea Alianței fără reorganizarea armatelor țărilor membre ale NATO. De exemplu, transformarea internă a Armatei României se desfășoară în concordanță cu cea a Alianței, urmărindu-se, pe de o parte, realizarea unei structuri de forțe dimensionată adecvat, modernă, mobilă, dislocabilă, cu capacitate de susținere în teatru, bine instruită și dotată, precum și adaptarea conceptuală, structurală și acțională la noile riscuri și amenințări asimetrice ale secolului XXI, implicit la noile misiuni ale armatei.

Transformarea NATO trebuie văzută ca un proces continuu, de aceea șefii de stat și de guvern au menționat clar, în declarația Summitului de la București, necesitatea stabilirii unei agende strategice și politice atotcuprinzătoare, elaborată pentru transformarea politică și militară a Alianței, urmând ca până la Summitul din 2009 să se cuantifice și rezultatele.

INTERCONDIȚIONĂRI

– Citorii noștri ar fi interesați de aspecte noi vizând capacitățile, resursele și angajarea forțelor într-o misiune sau alta.

– Proiectarea stabilității în zonele „fierbinți” de pe glob înseamnă nu numai că NATO este chemată să își asume mai multe misiuni, ci să le și îndeplinească cu o mai mare promptitudine și flexibilitate decât până în prezent. Luând decizia de a se angaja în misiuni, Alianța trebuie să fie în măsură să desfășoare și să susțină capacitățile militare utilizate. Greutățile întâmpinate în ceea

ce privește generarea forțelor pentru ISAF au demonstrat că există dificultăți în acest proces, dar și în procedurile de finanțare. În plus, obstacolele în asigurarea forțelor pentru NRF sunt un indiciu că NATO trebuie să reanalizeze angajamentele referitoare la generarea forței și finanțarea operațională, aspecte subliniate în comunicatul menționat. Concomitent, ar trebui dezvoltate și mecanismele pentru sporirea capacității de anticipare și pentru a crea intercondiționări între generarea forțelor operaționale și planificarea apărării pe termen lung. Se impune și reexaminarea principiilor de finanțare.

Unul din acestea – *costs lie where they fall*, care, în lipsa unei finanțări centralizate, presupune și asumarea cheltuielilor odată cu acordul de participare la o misiune – determină reticenta unor state cu privire la contribuția cu forțe. Este evidentă necesitatea ca principiile să fie revizuite, iar mecanismele de aplicare, îmbunătățite, efectul fiind o finanțare operațională strict limitată la valoarea ei. În acest fel, eficiența și oportunitatea generării forțelor și a finanțării operaționale întărește necesitatea dezvoltării unei strategii politice a Alianței, clare și agreate de toți membrii săi.

CAPABILITĂȚI

– Domnule amiral, am dedus din prezentarea dumneavoastră că o strategie de proiectare a stabilității privilegiază două aspecte-cheie aflate la temelia transformării militare a NATO, respectiv domeniul conceptual și cel al capacităților. Cum ne raportăm la acestea?

– Când discutăm asemenea concepte, ne referim la abordarea operațiilor prin prisma efectelor scontate, care vizează întrebarea capacităților NATO în conjuncție cu instrumentele politice, civile și economice, apoi avem în vedere obținerea superiorității decizionale, inclusiv coerența efectelor și, nu în ultimul rând, dislocarea și susținerea intrunită a forțelor în teatrul de acțiune.

În ceea ce privește domeniul capacităților, trebuie să înțelegem că se urmărește realizarea de capacități care să răspundă cerințelor conceptelor pe care le-am menționat anterior. Ca urmare, Alianța vizează realizarea de capacități necesare pentru a se asigura: superioritatea decizională; coerența efectelor; dislocarea și susținerea forțelor intrunit; susținerea operațiilor de lungă durată – situație când sunt luate în considerare operațiile expediționare și

logistica integrată a acestora, fără a afecta capacitatea Alianței de a desfășura operații de mare intensitate, în conformitate cu Articolul 5 din Tratat.

CONDIȚIA SINE QUA NON

– Domnule amiral, importanța regiunii Mării Negre pentru securitatea euroatlantică este subliniată, a doua oară consecutiv, în cadrul comunicatului final al unui Summit NATO. Cum comentați acest lucru?

– Propulsarea Mării Negre și a zonei adiacente în planul preocupărilor strategice euroatlantice reprezintă nu numai o cerință a interesului global actual, dar și condiția *sine qua non* pentru evoluția pozitivă a situației politice, garanție a stabilității și securității regionale și mondiale.

România a susținut fervent abordarea cuprinzătoare și multivectorială a securității în zona Mării Negre atât pentru contracararea riscurilor asimetrice din regiune, cât și pentru soluționarea conflictelor înghețate, prin eforturi naționale, regionale și euroatlantice. Ne bazăm pe principiul transparenței și identificării soluțiilor reciproc avantajoase pentru toate părțile implicate. În acest context, responsabilitatea primară a statelor riverane constituie esența asigurării securității în zona Mării Negre. Concomitent, considerăm că eficiența cadrului actual de cooperare regională ar putea fi îmbunătățită prin deschiderea inițiativelor de cooperare regională către comunitatea europeană și cea euroatlantică.

Rolul nostru ca frontieră a NATO și a UE ne obligă să promovăm și să sprijinim procesele de democratizare și dezvoltare din statele învecinate, în paralel cu deschiderea cadrului regional de cooperare al Mării Negre, în scopul ancorării

acestei regiuni la arhitectura de securitate europeană și euroatlantică. În acest sens, considerăm necesară intensificarea cooperării NATO – UE, precum și dezvoltarea unui mecanism de diviziune a responsabilităților între cele două organizații.

REVIZUIREA STRUCTURII DE COMANDĂ

– În comunicat se semnalează că reforma structurilor și procedurilor Alianței presupune revizuirea structurii de comandă. Aceasta trebuie să fie flexibilă și eficientă în condițiile unei mai bune folosiri a resurselor. Care sunt progresele înregistrate în acest domeniu, din perspectiva participării dumneavoastră la reuniunile Comitetului militar al NATO?

– Una din cele mai importante decizii ale Summitului de la Praga a fost aceea de a modifica structura de comandă a Alianței, pentru a deveni una mai suplă, eficientă și eficientă, ușor dislocabilă, în vederea îndeplinirii cerințelor operaționale necesare desfășurării întregii game de misiuni aliate. NATO a dezactivat Comandamentul Suprem Aliat pentru Atlantic din Norfolk și a plasat toate responsabilitățile operaționale sub autoritatea Comandamentului Aliat pentru Operații (ACOC), fostul Comandament Aliat pentru Europa din Mons, Belgia. Noul Comandament Aliat pentru Transformare (ACT) a fost simultan activat în Norfolk, Virginia, având ca sarcină transformarea din punct de vedere militar a Alianței.

de resurse pe de o parte, iar pe de alta se continuă explorarea domeniilor care nu au implicații asupra resurselor. În acest fel, se vor elimina duplicările prin raționalizarea structurilor și ajustarea sprijinului națiunilor-gazdă, dar și pe o mai justă diviziune a responsabilităților între rolurile și misiunile comandamentelor NATO.

NRF – ÎNTRUNITĂ ȘI MULTINAȚIONALĂ

– Referitor la capacități, declarația șefilor de stat și de guvern la recent încheiatul Summit menționează angajamentul acestora de a sprijini “Forța de Răspuns a NATO prin asigurarea contribuțiilor necesare”, precum și îmbunătățirea disponibilității forțelor destinate operațiilor Alianței aflate în rezerva operațională și strategică a NATO. Cum evaluați dumneavoastră progresele realizate în aplicarea conceptului NRF?

– Un aspect important al naturii transformatoare a NRF este acela că forța este pregătită permanent. Spre deosebire de alte forțe NATO, create exclusiv pentru îndeplinirea unei anumite misiuni la un moment dat și care fac deseori necesară mobilizarea, NRF va fi disponibilă pentru întrebuințarea imediată în orice misiune considerată potrivită de către Consiliul Nord-Atlantic. În acest sens, NRF va fi similară Forțelor Aeroperutate de Avertizare Timpurie și Forțelor Navale Permanente ale NATO. Dar, spre deosebire de aceste două forțe care sunt specializate în principal pe o singură componentă, aeriană și respectiv maritimă, NRF

Propulsarea Mării Negre și a zonei adiacente în planul preocupărilor strategice euroatlantice reprezintă nu numai o cerință a interesului global actual, dar și condiția sine qua non pentru evoluția pozitivă a situației politice, garanție a stabilității și securității regionale și mondiale.

Prin plasarea tuturor responsabilităților operaționale sub o singură comandă și concentrarea preocupărilor celuilalt comandament strategic asupra provocărilor apărute în procesul de transformare și îmbunătățire a interoperabilității dintre statele aliate, NATO se află în poziția de a asigura transformarea continuă cerută de evoluția permanentă a provocărilor din mediul de securitate actual.

În ceea ce privește revizuirea structurii de comandă pe timp de pace, în prezent se derulează faza a doua a acestui proces, demarat în toamna anului trecut. Se acționează pe două direcții: revizuirea cerințelor de personal și a necesarului

de deține unități și capacități ale tuturor componentelor, fiind în același timp integrată, intrunită și multinațională, încă de la înființare. Prin urmare, Alianța are o nouă și importantă capacitate militară, și anume aceea de a avea abilitatea de a acționa proactiv și operativ, încă din primele momente ale evoluției unei situații de criză. Aceasta reprezintă o schimbare istorică în etosul și cultura Alianței, intrucât în timpul Războiului Rece NATO era doar reactiv. În acea perioadă, Articolul 5, care prevedea participarea la apărarea colectivă, era clar, planurile de apărare erau pregătite din timp, iar forțe permanente de mar

dimensiuni erau staționate de-a lungul “cortinei de fier”.

În prezent, a fi proactiv nu înseamnă întotdeauna a recurge rapid la folosirea forței. Aceeași importanță, ca abilitatea NRF de a opera eficient la cel mai înalt nivel de intensitate, o au agilitatea și natura sa expediționară, care pot contribui în primul rând la prevenirea conflictului. În plus față de capacitatea de a participa la programele desfășurate pe timp de pace, care vor sprijini întărirea instituțiilor naționale, agilitatea și natura expediționară a NRF vor oferi Alianței acea capacitate militară necesară pentru a dispune în teren o forță de mici dimensiuni, încă din faza incipientă a situației de criză, aceasta putând avea un rol de descurajare a evoluției unei situații în curs de deteriorare. Prezența acestei forțe, de exemplu în timpul unei crize umanitare, ar putea contribui la stabilizarea situației anterior escaladării acesteia și chiar la crearea condițiilor pentru ajungerea la o soluție politică înainte de producerea unor pierderi însemnate de vieți omenești. În cazul particular al crizelor umanitare, NATO poate să disloce NRF înainte de producerea unui potențial dezastru, în loc să reacționeze asupra consecințelor, după producerea acestuia.

Acordăm importanță angajamentelor noastre în cadrul NRF, prin pregătirea unor structuri diverse, cu capacități de luptă și cu capacități de nisă, conștienți fiind că forțele afirmate de structurile NATO trebuie să fie gata oricând pentru a fi dislocate și susținute adecvat în teatre.

OPȚIUNEA GRADUALĂ

– Conceptul NRF este considerat vehiculul transformării NATO. Cum se va materializa opțiunea graduală a NRF?

– Alianța întreprinde în prezent pași importanți pentru a-și reduce dimensiunile și a se “re tehnologiza”, intrucât se adaptează pentru a face față noului mediu de securitate. Folosind ca bază NRF, NATO desfășoară un proces de analiză privind tipul necesar de trupe pentru noile misiuni, ce va defini numărul minim de militari și capacități de care Alianța are nevoie pentru îndeplinirea misiunilor secolului XXI. Prin completarea acestui set de cerințe, fiecare stat membru va fi solicitat să contribuie cu acele trupe și capacități pe care consideră că le poate oferi.

Această “opțiune graduală” menține misiunile, principiile și cerințele de înzestrare ale NRF, dar folosește procesul de generare a forțelor pentru a crea un nucleu permanent, pe structura căruia să se construiască forța de răspuns corespunzătoare fiecărui tip de misiune. Una ce va cuprinde elementele predestinate, cu oportunități de instruire și participare la exerciții. Acestea vor putea fi folosite de națiuni și pentru alte scopuri. Se vor menține principiile Conceptului NRF, punând accent pe faptul că trebuie să rămână o forță a Alianței la care să contribuie toate națiunile. O forță sustenabilă. Și în cazul acestei opțiuni, națiunile vor continua să participe cu forțe la NRF pe principiul rotațional, inclusiv pentru elementele de comandă și controlul forței, asigurându-se menținerea rolului important al Comandamentului Forțelor cu Nivel Ridicat de Operativitate (HRF HQs).

Totodată se va consolida rolul NRF de catalizator al transformării și se va dezvolta potențialul acestei forțe aliate ca vehicul al transformării în domeniul dezvoltării și experimentării capacităților și al instruirii.

IMAGINEA INTEGRATĂ

– Tot în comunicatul final, se menționează reformarea proceselor de planificare a apărării în scopul asigurării capacităților necesare teatrelor de operații. Care este semnificația unui asemenea proces?

– Planificarea apărării asigură cadrul de lucru pentru facilitarea transparenței nivelului de ambiție al NATO (LoA) în capacități, pentru toate disciplinele de planificare a apărării: a forțelor; a armamentelor; a urgențelor civile; în domeniul comandă, control și comunicații; în cel logistic; nuclear; al resurselor; operațional; al apărării aeriene; în domeniul standardizării și în al informațiilor militare. Dintre acestea, planificarea forțelor prezintă o importanță deosebită. Este urmarea faptului că asigură baza planificării și pentru celelalte discipline.

Noul proces propus în cadrul Alianței are în vedere eforturile pentru dezvoltarea de capacități naționale, multinaționale și colective. Obiectivele de planificare se vor stabili adresând cu prioritate deficitul identificate pe timpul desfășurării operațiilor curente. De asemenea, noua abordare poate asigura o mai mare transparență privind eforturile de ansamblu ale națiunilor în dezvoltarea de capacități. Acestea, împreună cu eforturile operaționale, pot oferi o imagine integrată a străduințelor aliaților, în perspectiva unei împărțiri cât mai echitabile a costurilor între membrii NATO, pentru desfășurarea operațiilor și îndeplinirea misiunilor Alianței.

Totodată, procesul de planificare integrată a apărării va asigura concordanța cerută între planificarea forțelor pe termen lung și generarea acestora pentru operațiile curente ale Alianței.

ÎNȚĂRIREA SOLIDARITĂȚII ALIAȚILOR

– Cum ați sintetiza, în câteva fraze, semnificația Summitului?

– După modul de desfășurare și conținutul declarației finale, putem aprecia că Summitul NATO de la București a fost unul deosebit de util, prin găsirea unor soluții pe termen lung pentru Afganistan, pentru proiectele de extindere ale Alianței și securitatea statelor membre. Apreciem că, dincolo de extindere, Summitul a reușit să sublinieze întărirea solidarității transatlantice și îmbunătățirea procesului de transformare a Alianței, precum și progresele importante în implementarea proiectelor și inițiativelor ambițioase lansate la Summitul de la Riga, cu focalizare pe continuarea extinderii NATO, relațiile cu țările din Balcanii de Vest și regiunea extinsă a Mării Negre, securitatea energetică, reforma parteneriatului NATO și a celui strategic cu UE și ONU.

↳ Interviu realizat de colonelul dr. Ion PETRESCU

FAMILY PHOTO
Alături de camarazii din linia întâi